herpy

GEKKOER

Slender feather-tailed gecko

Kolekanos plumicauda

Kolekanos plumicauda er en lille, slank og nataktiv gekko fra de tørre egne af det sydvestlige Angola, med en hale, der ligner en fjer. Den lever i tør, åben buskvegetation og mellem klipper, og der findes næsten ingen viden om pasningen, så vejledningen bygger på klima, levested og beslægtede arter.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Afrogecko plumicaudus; Kolekanos plumicaudus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**7-8 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende og klippeboende**
Biotop	**Halvørken og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 30 × 40 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**30-50 %**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**60-90 dage** ved 24-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er hverken opført i CITES eller i EU's forordning om handel med vilde dyr (338/97), så der kræves ingen CITES- eller EU-tilladelser ved køb og salg. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Kolekanos plumicauda er en lille og slank bladtægekko med en fladtrykt krop. Den har fået sit navn efter halen, hvor skællene langs kanten sidder som små fjer. Slægtsnavnet er græsk og betyder "en lang, tynd person", og det sigter til den aflange, flade krop. Arten blev beskrevet i 2008 som *Afrogecko plumicaudus* og flyttet til sin egen slægt i 2014. Længe var *Kolekanos* en slægt med kun én art, indtil *Kolekanos spinicaudus* blev beskrevet i 2022. Den har spidse skæl langs halen i stedet for fjerlignende.

Kroppen måler omkring 4 cm fra snude til kloak, og halen er omtrent lige så lang, så dyret bliver 7-8 cm i alt. Hanner og hunner er næsten lige store. Når gekkoen er forstyrret, løfter den ofte halen og kan vifte med spidsen. Den springer let fra gren til gren, når den bliver forskrækket.

Arten er kun kendt fra det sydvestlige Angola, holdes næppe i terrarier, og der findes kun sparsomme oplysninger om dens liv. Navnet har skiftet endelse: det blev først skrevet *plumicaudus*, men er siden rettet til *plumicauda*, fordi "cauda" (hale) er et navneord, hvis endelse ikke tilpasses slægtsnavnets køn.

Udbredelse og levested

Kolekanos plumicauda findes kun i det sydvestlige Angola, i provinsen Namibe (tidligere Moçâmedes). Den er beskrevet fra stedet "Tambor" ved vejen mod Kunene-flodens munding og Iona Nationalpark. Senere fund har udvidet det kendte område med over 200 km mod både nord og syd, så det nu strækker sig fra omkring 15 til 17 grader sydlig bredde, fra kysten nær Kunene-floden og ind i landet.

Arten findes fra havniveau til over 2.000 m over havet og i flere forskellige naturtyper. Den nære slægtning *Kolekanos spinicaudus* lever længere nordpå i Benguela-provinsen, omkring 200 km fra de nordligste fund af *K. plumicauda*.

> **Oprindelig udbredelse:** Angola.

LEVESTED

Kolekanos plumicauda lever i meget tør og sparsomt bevokset natur. Den findes mellem klipper og i lav, åben buskvegetation, og om dagen gemmer den sig under løse klippeflager og i sprækker. Det er en nataktiv art, som kravler rundt på tynde grene og springer mellem dem.

Levestedet ligger i den angolanske del af Kaokoveld-ørkenen og de tilstødende tørre egne og er præget af ringe nedbør. Arten lever i et mere tørt og sparsomt bevokset landskab end sin nærmeste slægtning.

Pasning

TERRARIET

Der findes næsten ingen viden om pasningen af *Kolekanos plumicauda*, og arten holdes næppe uden for forskningen. Rådene bygger på levestedet (tør, åben busk og klipper), artens størrelse og på de beslægtede *Afrogecko porphyreus* og *Afroedura africana*. Alle tal for temperatur, fugt, foder, levetid og inkubation er lånt derfra.

Et par kan holdes i et terrarie på mindst 40 × 30 × 40 cm (længde × bredde × højde). Arten klatrer på tynde grene og søger ind i sprækker, så både højde og bagvæg bruges. Byg en bagvæg af kork eller sten med smalle sprækker og læg flade stykker korkbark på skrå. Sæt tørre, tynde grene på kryds i hele højden, så gekkoen kan springe mellem dem. Bunden er sand blandet med lidt jord, og en del af bunden skal være helt tør.

Låget skal være helt tæt, fordi gekkoen er flad og slank og kan presse sig gennem meget smalle åbninger. Samtidig skal der være ventilation, så luften holdes tør.

Læs mere: Inkubation af æg

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 24-28 °C i terrariet, og en lille, varm klippeflade eller gren må nå 30-32 °C. Om natten falder temperaturen til 18-22 °C. En naturlig forskel mellem dag og nat er en fordel.

Varm med en lille varmelampe eller en varmemåtte over en del af arealet, styret af en termostat, og mål med et digitalt termometer, både højt og lavt i terrariet.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Hold luften tør, omkring 30-50 %, og lad enkelte skjul holde en smule mere fugt, så hudskiftet går let. Lad overfladen tørre op i løbet af dagen. Gekkoen drikker dråber fra grene og sten, så forstøv en lille del af indretningen om aftenen, og sæt også en lav skål med frisk vand ind.

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og lever skjult om dagen. UVB er ikke dokumenteret som nødvendig, men et svagt UVB-lys til skyggedyr (Ferguson-zone 1) kan gives over den ene ende, så der er skygge i resten af terrariet. Hold en fast døgnrytme med 12 timers lys om sommeren og 10-11 timer om vinteren, og lad der være mørkt om natten.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten er insektæder. Giv små fårekyllinger, små græshopper, små kakerlakker og af og til voksmøllarver. Foderdyrene må ikke være længere end afstanden mellem dyrets øjne. Fodr voksne dyr 2-3 gange om ugen om aftenen, og pudr insekterne med kalk og af og til med D3-vitamin.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Kolekanos plumicauda er hurtig og springsk og ikke et dyr til håndtering. Når den er urolig, løfter den ofte halen og vifter med spidsen, og forskrækkes den, springer den mellem grenene. Tag aldrig fat i halen. Om dagen sidder den skjult under klippeflager eller bark. Hvordan dyrene tåler hinanden, er ikke dokumenteret, så hold dem enkeltvis eller som par med mange skjul, og skil dem ad ved uro.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret, og kønsforskellene er ikke beskrevet nærmere. Som hos andre gekkoer har kønsmodne hanner en tydelig bule bag kloakken ved halens rod.

PARRING

Parring hos arten er ikke beskrevet. Hos den nære slægtning *Kolekanos spinicaudus* sker parringen om natten på tynde grene, og den er set i august. Hold hunnen godt fodret og med kalk, før hun sættes sammen med hannen.

ÆGLÆGNING OG KULD

Antallet af æg pr. kuld er ikke dokumenteret for arten, men gekkoer af denne type lægger næsten altid 1-2 æg, og hunner af *Kolekanos spinicaudus* bærer to æg ad gangen. Stil en æglæggekasse med let fugtigt sand eller vermiculit og en smal åbning, eller giv flade skjul i bunden. Antallet af kuld pr. år er ikke dokumenteret.

INKUBATION

Inkubationstid og temperatur er ikke dokumenteret for arten. Tallene i boksen, 60-90 dage ved 24-28 °C, er lånt fra *Afroedura africana*. Flyt æggene forsigtigt, uden at vende dem, til en lille boks med let fugtig vermiculit, og lad den stå ved samme temperatur.

OPDRÆT AF UNGER

Opdræt af arten er ikke beskrevet. Hold ungerne i en lille boks med køkkenrulle, skjul og en lav skål med vand. Giv dem de mindste foderdyr, fx springhaler og små fårekyllinger, pudret med kalk, og fodr dem dagligt.

Sundhed og typiske fejl

Fordi *Kolekanos plumicauda* ikke holdes i fangenskab i noget omfang, findes der ingen artsspecifikke sundhedsdata. De typiske fejl hos en lille, insektædende gekko er:

- For meget varme og et terrarie uden køligere zone, hvilket giver stress og tørre dyr.
- For lidt kalk og D3-vitamin, især hos hunner, hvilket giver bløde kæber og rystelser.
- Konstant våd bund og for lidt ventilation, som giver mug og hudproblemer.
- Hudrester, der sidder på tæer og halespids. Giv et let fugtigt skjul.
- Tabte haler efter håndtering eller slagsmål.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig eller ikke spiser i flere uger.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.